

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje
za period 01.01-31.12.2022. godine**

Broj:RV086-23

Banja Luka, 11.10.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	5
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	5
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	13
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	13
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Bilans uspjeha	14
	6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi.....	14
	6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi.....	17
	6.1.3. Gubitak redovne aktivnosti	17
	6.1.4. Ostali dobici i gubici.....	17
	6.1.5. Neto dobit/gubitak perioda.....	18
	6.2. Bilans stanja.....	18
	6.2.1. Bilansna aktiva.....	18
	6.2.2. Bilansna pasiva	19
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	21
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	22
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	22
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	22
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	23

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2022. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije organizovan i izvršen shodno odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovostvnog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisne liste nisu dostavljene odgovornom licu za organizaciju i pravilnost popisa, nije izvršeno označavanje stalne imovine inventurnim brojevima, nije popisana imovina koja je iskazana u okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, u komisiju za popis potraživanja i obaveza imenovano je lice koje vodi evidenciju o promjenama na imovini i obavezama, popisne komisije nisu sačinile plan rada i nije sačinjen pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Akcionarsko društvo „Komunalno“ a.d. Trebinje nije izvršilo usklađivanje primijenjenog kontnog plana sa propisanim odgovarajućim kontnim okvirom što nije u skladu sa članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.1., 6.1.4. i 6.2.2.3. ovog Izvještaja:

Ostali poslovni prihodi su precijenjeni, a prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja po osnovu aktivnosti vezanih za proširenje gradskog groblja „Banjevci“ su potcijenjeni u iznosu od 42.960 KM jer nije izvršena klasifikacija u skladu sa članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.2. i 6.1.4. ovog Izvještaja:

Troškovi bruto plata i bruto naknada plata su precijenjeni a troškovi ostalih ličnih primanja su potcijenjeni u iznosu od 276.603 KM, jer nije izvršena klasifikacija u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Nematerijalni troškovi ostalih usluga koji se odnose na troškove bruto naknada po ugovorima sa fizičkim licima van radnog odnosa su potcijenjeni a troškovi ostalih proizvodnih usluga su precijenjeni u iznosu od 21.262 KM, jer nije izvršena klasifikacija u skladu sa članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostali rashodi i gubici su precijenjeni a ostali nematerijalni troškovi su potcijenjeni u iznosu od 9.585 KM i odnose se na pomoći sportskim, humanitarnim i ostalim organizacijama što nije u skladu sa članom 47. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Neto dobiti po osnovu prodaje materijala su precijenjeni a neto dobiti po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme su potcijenjeni u iznosu od 39.079 KM, jer prodaja kontejnera nije evidentirana u skladu sa članom 59. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1., 6.2.1.2 i 6.1.4 ovog Izvještaja:

Finansijski prihodi su precijenjeni a dobit ranijih godina je potcijenjena u iznosu od 3.872 KM, jer ispostavljeno knjižno odobrenje, po računu za više fakturisan iznos utroška električne energije tokom ranijih godina, nije klasifikovano u skladu sa članom 30. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Takođe, finansijski prihodi su potcijenjeni a ostali nepomenuti prihodi su precijenjeni u iznosu od 6.835 KM, jer prihodi od zateznih kamata nisu klasifikovani u skladu sa članom 58. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Dati avansi su precijenjeni a rashodi po osnovu obezvrjeđenja potraživanja za date avanse su potcijenjeni u iznosu od 5.437 KM, jer nije izvršeno obezvrjeđenje potraživanja za date avanse u skladu sa članom 17. stav (4) i članom 50. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.2.2. i 6.2.2.3. ovog Izvještaja:

Razgraničeni prihodi i primljene donacije nisu iskazane i potcijenjene su u iznosu od 32.556 KM, a kratkoročna razgraničenja su precijenjena jer razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija nisu klasifikovani u skladu sa članom 32. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna rezervisanja su precijenjena a dugoročna rezervisanja su potcijenjena u iznosu od 37.466 KM, jer dugoročna rezervisanja nisu klasifikovana u skladu sa članom 32. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. ovog Izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine nisu objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa paragrafom 25 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Takođe, nisu izvršena druga objelodanjivanja shodno zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf

25, 112 c i 117), MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73) i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim

važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 11.10.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje za 2022. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Pomoćne knjige nepokretnosti, postrojenja i opreme nisu uspostavljene, što nije u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

U Akcionarskom društvu „Komunalno“ a.d. Trebinje izvršen je prijem tri izvršioca na radna mjesta koja nisu predviđena sistematizacijom, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o radu.

Akcionarsko društvo „Komunalno“ a.d. Trebinje nije vršilo obračun i isplatu toplog obroka za zaposlene koji su zasnovali radni odnos u svojstvu pripravnika, što nije u skladu sa članom 48. stav (3) Zakona o radu i članom 33. stav (6) Pravilnika o radu.

U toku 2022. godine na snazi je bilo 12 ugovora o djelu sa pet izvršilaca, a ugovori o djelu su zaključeni za sistematizovana radna mjesta koja su u okviru djelatnosti poslodavca, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. ovog Izvještaja:

Akcionarsko društvo „Komunalno“ a.d. Trebinje nije izvršilo usklađivanje osnovnog kapitala u poslovnim knjigama i osnovnog kapitala u sudskom registru, kako je definisano članom 33. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i

drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje.

Banja Luka, 11.10.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog stanja i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) izvrši usklađivanje primijenjenog kontnog plana sa propisanim odgovarajućim kontnim okvirom u skladu sa članom 16. i da se za potrebe evidentiranja pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive obezbijedi knjigovodstvena isprava o nastalom poslovnom događaju u skladu sa članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 3) klasifikacija prihoda od subvencija vrši u skladu sa članom 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i da se potraživanja od državnih organa i organizacija i prihodi od subvencija priznaju i evidentiraju u periodu nastanka shodno zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28);
- 4) troškovi bruto ostalih ličnih primanja (topli obrok), troškovi otpremnina, nagrada, pomoći i nematerijalni troškovi klasifikuju u skladu sa članom 44. stav (6. i 8.) i članom 47. stav (2. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 5) klasifikacija prihoda od zateznih kamata i prihoda od prodaje opreme vrši shodno članu 58. stav (3) i članu 59. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 6) rashodi zaliha materijala i roba evidentiraju shodno članu 49. stav (11) i da se izvrši obezvrjeđenje potraživanja za date avanse shodno članu 17. stav (4) i članu 50. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 7) razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija, dugoročnih rezervisanja i prihodi od ukidanja rezervisanja, obaveze za plate i naknade i ostale obaveze klasifikuju shodno članu 32. stav (8. i 9.), članu 37. i članu 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 8) na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuju transakcije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 9) Bilans tokova gotovine sačinjava shodno MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 10) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u vezi sa stalnošću poslovanja i druge relevantne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje da obezbijedi da se:

- 1) prijem izvršilaca vrši za sistematizovana radna mjesta shodno članu 26. Zakona o radu, a ugovori o djelu zaključuju za poslove koji nisu sistematizovani i koji su van djelatnosti poslodavca shodno članu 205. istog zakona;
- 2) izvrši usklađivanje koeficijenata za obračun plata definisanih članom 61. Pravilnika o radu i članom 3. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa koeficijentima koji se primjenjuju prilikom obračuna bruto plata, shodno pojedinačnim ugovorima o radu;
- 3) vrši obračun i isplata toplog obroka za zaposlene koji su zasnovali radni odnos u svojstvu pripravnika shodno članu 48. stav (3) Zakona o radu i članu 33. stav (6) Pravilnika o radu;
- 4) u „Obrascu pismenog obračuna plata“, a na osnovu evidencija o prisustvu na poslu, iskazuju efektivni sati i iznos naknade po osnovu prekovremenog rada i naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla u skladu sa Pravilnikom i izmjenama Pravilnika o sadržaju pismenog obračuna plata;
- 5) uspostavi pomoćna evidencija nepokretnosti, postrojenja i opreme u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 6) donese interni akt o amortizaciji stalnih sredstava kojim se definišu amortizacione stope kao i interna akta kojima se definiše visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i službenih automobila;
- 7) donose odluke/rješenja o službenom putovanju u inostranstvo i da obračun putnih troškova sadrži vrijeme prelaska granice (u oba pravca) u skladu sa tačkom XV podtačka (2) i tačkom X podtačka (2) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- 8) osnovni kapital u poslovnim knjigama i osnovni kapital u sudskom registru međusobno usklade, kako je definisano članom 33. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

Preporučuje se direktoru Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje i upravnom odboru da obezbijede da se:

- 9) preispita i utvrdi status pozicija evidentiranih u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive koje se odnose na otkupljene stanove i kontejnere i u vezi s tim donesu odgovarajuće odluke.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o komunalnim djelatnostima,
- Zakon o radu,
- Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
- Zakon o porezu na dobit i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dobit,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- Odluka o najnižoj cijeni radi,
- Odluka o najnižoj plati,
- Odluka o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Interni akti (Statut, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama i ostali interni akti značajni za poslovanje Akcionarskog društva „Komunalno“ a.d. Trebinje).

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Akcionarsko društvo „Komunalno“ a.d. Trebinje osnovano je 1952. godine pod nazivom JODP „Komunalno“ p.o. Trebinje i u toku postojanja mijenjalo je oblik organizovanja. Usvajanjem Statuta na Skupštini održanoj 30.08.2001. godine izvršena je transformacija iz državnog javnog preduzeća u Akcionarsko društvo „Komunalno“ a.d. Trebinje na osnovu odredaba Zakona o preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/98).

Nakon izvršene privatizacije po propisima iz 1998. godine, po rješenju Direkcije za privatizaciju, Preduzeće je 07.09.2001. godine registrovano kao akcionarsko društvo kod Osnovnog suda u Trebinju i dalje posluje pod nazivom „Komunalno“ a.d. Trebinje (u daljem tekstu Društvo).

U sudski registar Okružnog privrednog suda u Trebinju, Rješenjem od 15.06.2012. godine, upisani su podaci o usklađivanju sa Zakonom o privrednim društvima, usklađivanje sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj i usklađivanje sa Zakonom o prenosu prava svojine na kapitalu u Republici Srpskoj u preduzećima koja obavljaju komunalnu djelatnost na jedinice lokalne samouprave. U sudski registar Okružnog privrednog suda u Trebinju, Rješenjem od 29.04.2021. godine, upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje.

U strukturi akcionarskog kapitala u iznosu od 363.611 KM, podijeljenog na 363611 akcija čija je pojedinačna nominalna vrijednost 1 KM, učestvuju Grad Trebinje, „LOTEX“ d.o.o. Trebinje, Privredno društvo za investiranje i promet nepokretnosti „HERC-INVEST“ d.o.o. Trebinje i ostali akcionari prema izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti. Po Zakonu o privrednim društvima i Statutu Društva, odlukom Skupštine akcionara od 04.01.2017. godine imenovan je Upravni odbor Društva od tri člana koji bira direktora.

Članom 6. Statuta definisane su djelatnosti Društva. Prema odredbama Statuta Društva od 30.05.2019. godine, organi Društva su Skupština akcionara, Upravni odbor i direktor.

Društvo se finansira iz prihoda po osnovu obavljanja redovnih djelatnosti i to vršenja usluga (održavanja čistoće, odvoza i odlaganja smeća na deponiju, pijačnih usluga, pogrebnih usluga), budžeta Grada Trebinje i donacija. Organizacione jedinice Društva su čistoća, deponija, azil za pse, zelenilo, groblje, mehanizacija i ekonomski poslovi.

Finansijske transakcije se obavljaju putem računa otvorenih kod poslovnih banaka (za šest računa finansijske transakcije su iskazane u KM, a za tri računa u stranoj valuti).

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2022. godine, Društvo nije imao primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Društva.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Društva djelimično su definisani postojećim internim aktima (Statut, Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama, Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta). Pravilnikom o unutrašnjoj

organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2015. godine sistematizovana su 43 radna mjesta sa 94 izvršioca. U toku godine sedam izvršilaca je zasnovalo radni odnos, dok je za sedam izvršilaca prestao radni odnos (pet izvršilaca je ispunjavalo uslove za odlazak u penziju, jednom izvršiocu je istekao ugovor na određeno vrijeme i jednom je prestao radni odnos otkazom ugovora o radu).

Upravni odbor je 19.04.2021. godine donio Odluku o imenovanju vršioca dužnosti direktora Društva.

Na dan 31.12.2022. godine zaposleno je 85 izvršilaca (od čega je 80 izvršilaca zaposleno na sistematizovanim radnim mjestima, tri izvršioca na radnim mjestima koja nisu predviđena sistematizacijom i dva pripravnika). Tri izvršioca su primljena na radna mjesta koja nisu sistematizovana, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21).

Od ukupnog broja izvršilaca, 81 je zaposlen na neodređeno radno vrijeme, 2 izvršioca na određeno radno vrijeme i 2 u svojstvu pripravnika.

Takođe, Društvo nije vršilo obračun i isplatu toplog obroka za zaposlene koji su zasnovali radni odnos u svojstvu pripravnika, kako je propisano članom 48. stav (3) Zakona o radu i članom 33. stav (6) Pravilnika o radu iz 2018. godine.

Društvo u „Obrascu pismenog obračuna plata“, a na osnovu evidencija o prisustvu na poslu, nije iskazalo efektivne sate po osnovu prekovremenog rada, a kod naknade troškova prevoza za dolazak na posao i povratak sa posla nije iskazan iznos naknade po tom osnovu, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika i izmjenama Pravilnika o sadržaju pismenog obračuna plata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 18/22 i 65/22), kojim je propisan obračun plata, naknada plata i drugih primanja radnika.

U toku 2022. godine na snazi je bilo 12 ugovora o djelu sa pet izvršilaca, od čega su tri ugovora o djelu zaključena u 2021. godini. Ugovori o djelu su zaključeni za sistematizovana radna mjesta (čistač ulica i radnik na utovaru komunalnog otpada) koja su u okviru djelatnosti poslodavca, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu.

U skladu sa Odlukom o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, izvršen je godišnji popis imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđeno je da godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije organizovan i izvršen shodno članu 2., 3., 4., 5., 14. stav (1), članu 15. stav (3), članu 17. stav (1) i (8), članu 18 i članu 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21) jer popisne liste nisu dostavljene odgovornom licu za organizaciju i pravilnost popisa, nije izvršeno označavanje stalne imovine inventurnim brojevima), nije popisana imovina koja je iskazana u okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, u komisiju za popis potraživanja i obaveza imenovano je lice koje vodi evidenciju o promjenama na imovini i obavezama, popisne komisije nisu sačinile plan rada, nije sačinjen pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Pomoćna knjiga nepokretnosti, postrojenja i opreme nije uspostavljena, što nije u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78720).

Društvo nije donijelo interni akt o amortizaciji stalnih sredstava kojim se definišu amortizacione stope, a revizijom je utvrđeno da nije postojao jedinstven pristup u korišćenju amortizacionih stopa, što je za posljedicu imalo pogrešan obračun amortizacije. Takođe, Društvo nije donijelo interna akta kojima se definišu visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i službenih automobila.

Društvo nije uspostavilo internu reviziju u skladu sa članom 320. stav (1) Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19) kojim je definisano da se osnivačkim aktom kod otvorenog akcionarskog društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište mora odrediti da društvo ima internu reviziju, a može se odrediti da društvo ima odbor za reviziju.

Pravilnik o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama je donesen ali nije izvršeno usklađivanje primijenjenog kontnog plana sa propisanim odgovarajućim kontnim okvirom te se poslovne promjene knjiže na analitičkim računima koji po svojoj sadržini i bilansnoj pripadnosti ne odgovaraju u potpunosti računima iz propisanog kontnog okvira, što nije u skladu sa članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 57/21) nije u potpunosti primijenjena, jer nije donesena odluka/rješenje o službenom putovanju u inostranstvo, a u obračunu putnih troškova nije navedeno vrijeme prelaska granice (u oba pravca), što nije u skladu sa tačkom HV podtačka (2) i tačkom H podtačka (2) navedene Odluke.

Shodno navedenom, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno i u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- **prijem izvršilaca vrši za sistematizovana radna mjesta, shodno članu 26. Zakona o radu;**
- **ugovori o djelu zaključuju za poslove koji nisu sistematizovani i koji su van djelatnosti poslodavca, shodno članu 205. Zakona o radu;**
- **vrši obračun i isplata toplog obroka za zaposlene koji su zasnovali radni odnos u svojstvu pripravnika kako je propisano članom 48. stav (3) Zakona o radu i članom 33. stav (6) Pravilnika o radu;**
- **u „Obrascu pismenog obračuna plata“, a na osnovu evidencija o prisustvu na poslu, iskazuju efektivni sati i iznos naknade po osnovu prekovremenog rada i naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla u skladu sa Pravilnikom i izmjenama Pravilnika o sadržaju pismenog obračuna plata;**
- **postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog stanja i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;**
- **uspostavi pomoćna evidencija nepokretnosti, postrojenja i opreme u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;**
- **donese interni akt o amortizaciji stalnih sredstava kojim se definišu amortizacione stope kao i interna akta kojima se definiše visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i službenih automobila;**
- **donese opšti akt kojim bi se izvršilo usklađivanje kontnog plana sa propisanim odgovarajućim kontnim okvirom u skladu sa članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;**

- **donose odluke/rješenja o službenom putovanju u inostranstvo i da obračun putnih troškova sadrži vrijeme prelaska granice (u oba pravca) u skladu sa tačkom XV podtačka (2) i tačkom X podtačka (2) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.**

4. Nabavke

Zakonom o javnim nabavkama je propisano da je ugovorni organ u obavezi da za nabavke roba i usluga primjenjuje odredbe tog zakona, sem u slučaju kada isti nije naveden u listi ugovornih organa, kako je definisano članom 4. stav (1) tačka b. podtačke 1. i 3. istog zakona. Navedenim članom definisano je da primjeni Zakona o javnim nabavkama podliježu pravna lica koja ispunjavaju jedan od uslova i to da se finansiraju najvećim dijelom iz javnih sredstava i više od polovine članova skupštine, upravnog ili nadzornog odbora čine imenovani ili izabrani predstavnici ugovornih organa, što kod Društva nije slučaj. Shodno navedenom Društvo nije bilo u obavezi da provodi Zakon o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Planom poslovanja za 2022. godinu Društvo je planiralo prihode u iznosu od 2.664.522 KM i rashode u iznosu od 2.656.200 KM te dobit u iznosu od 8.322 KM. Upravni odbor je 27.12.2021. godine usvojio Plan poslovanja za 2022. godinu.

Planirani prihodi odnose se na prihode od prodaje proizvoda (2.580.750 KM), ostale poslovne prihode (22.772 KM), finansijske prihode (12.000 KM) i ostale prihode i dobitke (49.000 KM).

Ukupno planirani rashodi odnose se na rashode troškova materijala (346.800 KM), troškova plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (1.902.700 KM), troškova proizvodnih usluga (130.800 KM), troškova amortizacije i rezervisanja (141.400 KM), nematerijalnih troškova (61.300 KM), poreza i doprinosa (18.200 KM), finansijskih rashoda (15.000 KM) i ostalih rashoda i gubitaka (40.000 KM).

U toku godine Društvo nije donosilo rebalans Plana poslovanja iako su evidentna značajna odstupanja izvršenja u odnosu na Plan usljed povećanja cijena (goriva, rezervnih dijelova, režijskog materijala, građevinskog materijala, sadnog materijala i usluga održavanja).

Upravni odbor je 26.12.2022. godine usvojio Izvještaj o realizaciji Plana poslovanja koji obuhvata i finansijske izvještaje za 2022. godinu, iako je rok za dostavljanje finansijskih izvještaja 28.02.2023. godine.

Pojedine pozicije prihoda i rashoda su planirane u okviru jedne grupe računa (prihod od prodaje proizvoda, prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, podsticaja, troškovi naknade članovima odbora za reviziju, drugih odbora, komisija, troškovi bruto plata i bruto naknada plata su zbirno planirani), dok je izvršenje u okviru druge grupe računa (prihodi od pruženih usluga, prihodi od donacija, naknade članovima upravnog odbora, troškovi bruto plata i bruto naknada).

6. Finansijski izvještaji

Društvo je pripremio i prezentovalo finansijske izvještaje na obrascima propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca Finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/16 i 59/22).

6.1. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 2.739.049 KM i viši su za 3% u odnosu na planirane prihode. Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 2.736.170 KM i viši su za 3% u odnosu na planirane rashode.

Ukupne prihode čine poslovni prihodi (2.660.630 KM), finansijski prihodi (3.872 KM) i ostali prihodi i dobici (74.547 KM).

Ukupne rashode čine poslovni rashodi (2.709.954 KM), finansijski rashodi (11.965 KM), ostali rashodi i gubici (14.191 KM) i rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina (60 KM).

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

6.1.1.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi odnose se na prihode od pruženih usluga i ostale poslovne prihode.

Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu od 2.597.149 KM, a odnose se najvećim dijelom na prihode od pruženih usluga po osnovu dva ugovora zaključena sa Gradom Trebinje (čišćenje javnih površina, deponije i azila za pse - 310.164 KM i usluga održavanja javnih zelenih površina i gradskog zelenila -136.752 KM), prihode od zbrinjavanja komunalnog otpada od fizičkih i pravnih lica (1.839.522 KM), prihode od naplate izdavanja u zakup tezgi na tržnici (56.006 KM), prihode od prodaje grobnica i održavanja grobnih mjesta (153.199 KM), prihode od vršenja usluga po narudžbi - sadnja cvijeća i zelenila i održavanja zelenih površina oko objekata (69.467 KM).

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 63.481 KM, a čine ih prihodi od donacija (5.082 KM), namjenskih izvora finansiranja (15.439 KM) i ostalih poslovnih prihoda po drugim osnovama (42.960 KM). Ostali poslovni prihodi po drugim osnovama su precijenjeni u iznosu od 42.960 KM, jer je navedeni iznos iskazan u okviru ostalih poslovnih prihoda umjesto u okviru ostalih prihoda po osnovu ukidanje neiskorišćenih rezervisanja, što je obrazloženo pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja.

Prihodi od donacija odnose se na prihode nastale po osnovu priznavanja rashoda amortizacije opreme dobijene iz donacije.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja odnose se na prihode po osnovu refundacije bolovanja od Fonda dječije zaštite (5.139 KM) i ostale prihode iz budžeta (10.300 KM). Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja iskazani u iznosu od 10.300 KM predstavljaju prihode od subvencija, po „Programu finansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece poginulih boraca, demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida VRS – zajedno do posla“ i „Programu podrške zapošljavanju Roma u Republici Srpskoj“, shodno članu 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 104/21 i 59/22). Takođe, dio potraživanja nastalih po tom osnovu (od državnih organa i organizacija) i dio prihoda od subvencija iskazan tokom 2022. godine i ranijih godina nisu evidentirani u periodu nastanaka shodno zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28).

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- prihodi od subvencija klasifikuju u skladu sa članom 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;

- potraživanja od državnih organa i organizacija i prihodi od subvencija priznaju i evidentiraju u periodu nastanaka shodno zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28).

6.1.1.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi odnose se na troškove materijala, goriva i energije, plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalne troškove i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 136.698 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka u iznosu od 114.205 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 22.493 KM. Troškovi ostalog materijala odnose se na troškove sitnog alata i inventara, auto – guma i ostalog režijskog materijala.

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 247.508 KM, a odnose se na troškove goriva i maziva (235.369 KM) i troškove električne energije (12.139 KM).

Troškovi plata, naknada i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 1.970.401 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove bruto plata (1.801.582 KM), bruto naknada članovima upravnog odbora (12.017 KM), otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu (32.593 KM) i troškove bruto ostalih ličnih primanja (124.051 KM).

U 2022. godini raspored izvršilaca nije vršen u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Za pojedina radna mjesta nisu jasno definisani koeficijenti za različite stručne spreme, kao i različite stručne spreme za isto radno mjesto, zbog čega se za pojedina radna mjesta primjenjuju i po četiri različita koeficijenta.

Društvo je obračun plata i naknada vršilo u skladu sa odredbama Statuta (2019. godine), Pravilnika o radu (2018. godine), Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (2015. godine), Zakona o radu i na osnovu Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku (2016. godine). Koeficijenti za obračun plata definisani članom 61. Pravilnika o radu i članom 3. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nisu usklađeni sa koeficijentima koji su primjenjivani prilikom obračuna bruto plata, shodno pojedinačnim ugovorima o radu.

Troškove bruto plata čine troškovi plata (1.023.495 KM), poreza na plate (28.818 KM) i doprinosa na plate (472.666 KM).

Troškovi bruto naknada članovima upravnog odbora odnose se na isplate naknade za tri člana upravnog odbora (po 200 KM) sa pripadajućim porezima i doprinosima.

Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu čine otpremnine za pet zaposlenih (20.838 KM) i troškovi pomoći zaposlenima - smrt užeg člana porodice (11.755 KM).

Troškovi bruto ostalih ličnih primanja odnose se na troškove prevoza (27.711 KM), regresa (90.574 KM) i ostalih naknada troškova zaposlenih (5.766 KM).

U okviru troškova bruto plata iskazani su troškovi bruto ostalih ličnih primanja – topli obrok (276.603 KM), dok su u okviru troškova bruto ostalih ličnih primanja iskazani troškovi otpremnina, nagrada i pomoći (5.766 KM), što nije u skladu sa članom 44. stav (6. i 8.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 155.290 KM, a odnose se na troškove usluga na izradi učinaka, transportnih usluga, usluga održavanja, zakupa, reklame i propagande i ostalih usluga.

Troškovi usluga na izradi učinaka iskazani su u iznosu od 45.575 KM, a najvećim dijelom se odnose na utrošeni materijal i izvršene usluge na proširenju gradskog groblja „Banjevići“ u iznosu od 42.960 KM, što je obrazloženo pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja.

Troškovi transportnih usluga iskazani su u iznosu od 16.863 KM, a čine ih najvećim dijelom troškovi ptt usluga (15.365 KM).

Troškovi usluga održavanja iskazani su u iznosu od 54.708 KM, a odnose se na usluge tekućeg održavanja sredstava (31.558 KM) i usluge održavanja informacionog sistema (23.150 KM).

Troškovi zakupa iskazani su u iznosu od 13.683 KM, a odnose se na zakup poslovnog prostora (7.140 KM) i zakup kancelarijskog prostora (6.543 KM).

Zakup poslovnog prostora se odnosi na poslovni prostor Gradske tržnice koji Grad Trebinje izdaje Društvu u svrhu obavljanja tržnične djelatnosti, dok se zakup kancelarijskog prostora odnosi na ugovor o zakupu zaključen sa „Herc invest“ d.o.o. Trebinje o korišćenju četiri kancelarije u kojima je smještena uprava Društva.

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu od 22.409 KM, a čine ih najvećim dijelom troškovi po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 21.262 KM, koji predstavljaju troškove ostalih neproizvodnih usluga, što nije u skladu sa članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike Republike Srpske.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 140.867 KM, a odnose se na rashode po osnovu amortizacije stalne imovine.

Nematerijalni troškovi i troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu od 59.190 KM, a odnose se na troškove neproizvodnih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, članarina, poreza, doprinosa i ostalih nematerijalnih troškova.

Troškovi neproizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 10.734 KM, a čine ih u najvećem iznosu troškovi revizije finansijskih izvještaja (3.000 KM), usluge čišćenja (2.090 KM) i ostale neproizvodne usluge (3.377 KM).

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 8.435 KM, a Društvo nije donijelo interni akt kojim se definišu korisnici, visina i način korišćenja sredstava reprezentacije.

Troškovi premije osiguranja iskazani su u iznosu od 10.242 KM, a odnose se na osiguranje imovine (8.449 KM) i lica (1.793 KM).

Ostali nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 9.378 KM, a čine ih u najvećem iznosu administrativne i sudske takse (6.234 KM) i ostali nematerijalni troškovi (2.688 KM).

Ostali nematerijalni troškovi koji se odnose na pomoć sportskim, humanitarnim organizacijama su potcijenjeni a ostali rashodi i gubici su precijenjeni u iznosu od 9.585 KM, što nije u skladu sa članom 47. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- izvrši usklađivanje koeficijenata za obračun plata definisanih članom 61. Pravilnika o radu i članom 3. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa koeficijentima koji se primjenjuju prilikom obračuna bruto plata shodno pojedinačnim ugovorima o radu;

- troškovi bruto ostalih ličnih primanja (topli obrok) i troškovi otpremnina, nagrada i pomoći i nematerijalni troškovi klasifikuju u skladu sa članom 44. stav (6. i 8.) i članom 47. stav (2. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.1.3. Poslovni gubitak

Poslovni gubitak iskazan je u iznosu od 49.324 KM i predstavlja razliku poslovnih prihoda (2.660.630 KM) i poslovnih rashoda (2.709.954 KM) i potcijenjen je u iznosu od 52.083 KM, po osnovu precijenjenih poslovnih prihoda (42.498 KM) i potcijenjenih poslovnih rashoda (9.585 KM), što je obrazloženo pod tačkama 6.1.1.1 i 6.1.1. ovog izvještaja.

6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi

6.1.2.1. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 3.872 KM i odnose se na ostale finansijske prihode po osnovu ispostavljenog knjižnog odobrenja po računu za više fakturisan utrošak električne energije tokom ranijih godina. Navedeni iznos ne predstavlja finansijske prihode tekućeg perioda već se isti odnose na neraspoređenu dobit ranijih godina. Takođe, u okviru finansijskih prihoda nisu iskazani prihodi od zateznih kamata u iznosu od 6.835 KM jer su iskazani u okviru ostalih nepomenutih prihoda, što nije u skladu sa članom 58. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike (obrazloženo pod tačkom 6.1.4 izvještaja).

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se finansijski prihodi evidentiraju u periodu nastanka istih i da se prihodi od zateznih kamata klasifikuju u skladu sa članom 58. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.2.2. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 11.965 KM, od čega se najveći dio odnosi na rashode kamata po dugoročnom kreditu kod NLB Banke (11.467 KM).

6.1.3. Gubitak redovne aktivnosti

Gubitak redovne aktivnosti iskazan je u iznosu od 57.417 KM i predstavlja razliku finansijskih prihoda (3.872 KM) i finansijskih rashoda (11.965 KM) uvećan za poslovni gubitak (49.324 KM).

6.1.4. Ostali dobici i gubici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 74.547 KM, a čine ih neto dobici po osnovu prodaje materijala (39.079 KM) i ostali prihodi i dobici koje čine prihodi po osnovu naplaćenih potraživanja za koje je izvršen direktan otpis (20.580 KM) i ostali nepomenuti prihodi po osnovu naplaćenih zateznih kamata, sudskih taksa (14.888 KM). U okviru neto dobitaka po osnovu prodaje materijala iskazan je iznos od 39.079 KM, što nije u skladu sa članom 59. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, jer se odnosi na dobitke od prodaje opreme (kontejnera). Takođe, u okviru ostalih prihoda i dobitaka je iskazan iznos od 42.960 KM koji se odnosi na ukidanje neiskorišćenih rezervisanja, što nije u skladu sa članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike (obrazloženo pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja). U okviru ostalih nepomenutih prihoda iskazan je iznos od 6.835 KM koji se odnosi na prihode od zateznih kamata (obrazloženo pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja).

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 14.191 KM, a odnose se najvećim dijelom na rashode po osnovu direktnog otpisa potraživanja od kupaca (1.830 KM) i rashodovanje na zalihama materijala i robe i ostali rashodi (12.026 KM).

U okviru ostalih rashoda i gubitaka iskazan je iznos od 9.585 KM koji se odnosi na ostale nematerijalne troškove (pomoć sportskim, humanitarnim i ostalim organizacijama), što je obrazloženo pod tačkom 6.1.1.2. izvještaja.

Takođe, u okviru ostalih rashoda i gubitaka nije iskazan iznos od 1.546 KM po osnovu odluke o rashodovanju alata, inventara, htz opreme i auto-guma, što je obrazloženo u tački 6.2.1.2. izvještaja.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se klasifikacija dobitaka od prodaje opreme vrši shodno članu 59. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.5. Neto dobit/gubitak perioda

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2022. godine iskazana je ukupna neto dobit perioda u iznosu od 2.879 KM. Revizijom je utvrđen neto gubitak tekuće godine u najmanjem iznosu od 7.976 KM, a rezultat je pogrešnih klasifikacija jer je u okviru finansijskih prihoda iskazan iznos od 3.872 KM koji se odnosi na dobit ranijih godina, u okviru ostalih rashoda i gubitaka nisu iskazani rashodi alata, inventara, htz opreme i auto-guma po popisu u iznosu od 1.546 KM i u okviru rashoda od usklađivanja vrijednosti imovine nije izvršeno obezvrjeđenje potraživanja za date avanse u iznosu od 5.437 KM, što je obrazloženo pod tačkama 6.2.1.2. i 6.1.2.1. izvještaja.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Bilansna aktiva

Ukupna bilansna aktiva iskazana je u iznosu od 1.539.039 KM, a odnosi se na stalna i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 2.149.271 KM bruto vrijednosti, 1.601.203 KM ispravke vrijednosti i 548.068 KM neto vrijednosti, a čine ih u cjelosti nekretnine, postrojenja i oprema (građevinski objekti, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi).

Građevinski objekti iskazani su u iznosu 836.139 KM bruto vrijednosti, 763.515 KM ispravke vrijednosti i 72.624 KM neto vrijednosti, a odnose se na poslovne zgrade i objekte za vršenje komunalne djelatnosti na kojima nije bilo ulaganja u toku 2022. godine.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 1.260.909 KM bruto vrijednosti, 837.688 KM ispravke vrijednosti i 423.221 KM neto vrijednosti.

U toku godine povećana je vrijednost opreme u iznosu od 9.000 KM, a najvećim dijelom odnosi se na nabavke računarske opreme (5.483 KM), nadzornih kamera (1.463 KM) i opreme za održavanje zelenih površina (1.731 KM).

Na osnovu izvještaja popisne komisije isknjižena je oprema bruto vrijednosti (8.447 KM), ispravke vrijednosti (8.113 KM) i neto vrijednosti (334 KM), a najveći iznos odnosi se na računarsku opremu bruto vrijednosti (6.561 KM), ispravke vrijednosti (6.528 KM) i neto vrijednosti (33 KM).

Po osnovu obračunate amortizacije izvršeno je smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 140.867 KM.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi iskazano je u iznosu od 52.223 KM, a odnosi se na ulaganja u Gradski park tokom ranijih godina.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u neto iznosu od 990.971 KM, a čine ih zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja i kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji.

Zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja iskazane su u iznosu od 17.909 KM, a čine ih zalihe materijala i dati avansi.

Zalihe materijala su iskazane u iznosu od 12.472 KM, a odnose se najvećim dijelom na zalihe materijala za izradu učinaka u skladištu (6.820 KM) i zalihe alata, inventara i htz opreme u skladištu (5.478 KM). Odlukom utvrđen rashod alata, inventara, htz opreme i auto-guma (1.546 KM) iskazan je u okviru ostalih kratkoročnih razgraničenja, što nije u skladu sa članom 49. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Dati avansi su iskazani u iznosu od 5.437 KM, a odnose se na avans iz ranijih godina dobavljaču d.o.o. „Fina Tehno Led“ Beograd za nabavku reflektora. Za navedeni iznos nije izvršeno obezvrjeđenje potraživanja za date avanse, što nije u skladu sa članom 17. stav (4) i članom 50. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji iskazani su u iznosu od 973.062 KM, a čine ih kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina i kratkoročna razgraničenja.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u neto iznosu od 433.636 KM, a odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji, ostala kratkoročna potraživanja i potraživanja za više plaćen porez na dobit.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu od 445.935 KM bruto vrijednosti, 18.598 KM ispravke vrijednosti i 427.337 KM neto vrijednosti. Ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 18.598 KM se odnosi na ispravljena potraživanja iz ranijih godina koja nisu naplaćena. Iznos od 1.830 KM na prijedlog popisne komisije je isknjižen, a odnosi se na direktan otpis potraživanja za koji ne postoji mogućnost naplate (preduzetnici čiji su žiro - računi blokirani ili su odjavili djelatnost).

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 650 KM, a odnose se na potraživanja od radnika. Ispravka vrijednosti ostalih kratkoročnih potraživanja iskazana je u iznosu od 176.155 KM, a odnosi se na blokirana sredstva kod Bobar banke a.d. u stečaju. Rješenjem Agencije za bankarstvo Republike Srpske od 23.12.2014. godine pokrenut je likvidacioni postupak u Bobar banci a.d. Bijeljina. Na osnovu Obavještenja u „Glasu Srpske“ sva potraživanja su prijavljena u likvidacionu masu. Kod Okružnog privrednog suda u Bijeljini pokrenut je postupak stečaja nad Bobar bankom a.d. Bijeljina u likvidaciji, te su navedena potraživanja prijavljena u stečajnu masu.

Potraživanja za više plaćen porez na dobit iskazana su u iznosu od 5.649 KM, a odnose se na pretplatu po poreskom bilansu za 2022. godinu, što je usaglašeno sa Poreskom upravom.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 537.880 KM, a čine ih sredstva u blagajni (283 KM), na transakcionim računima (534.022 KM), deviznim računima (2.632 KM) i izdvojena novčana sredstva (942 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.546 KM, a navedeni iznos predstavlja odlukom utvrđen rashod alata, inventara, htz opreme i auto-guma, što je obrazloženo u ovoj tački izvještaja u okviru zaliha.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se rashodi zaliha materijala i roba evidentiraju shodno članu 49. stav (11) i da se izvrši obezvrjeđenje potraživanja za date avanse shodno članu 17. stav (4) i članu 50. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.2. Bilansna pasiva

Ukupna bilansna pasiva iskazana je u iznosu od 1.539.039 KM, a odnosi se na osnovni kapital, neraspoređenu dobit, dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze, kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja.

6.2.2.1. Kapital

Kapital Društva je iskazan u iznosu od 917.414 KM, a čine ga osnovni kapital, rezerve i neraspoređena dobit.

Osnovni kapital Društva iskazan je u iznosu od 363.611 KM, a na osnovu izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 12.10.2022. godine čiju strukturu učešća u

kapitalu čine Grad Trebinje (30,00%), „Loteks“ d.o.o. Trebinje (27,29%), „Herc-Invest“ d.o.o. Trebinje (4,10%) i akcionari – fizička lica (38,61%). Društvo nije izvršilo usaglašavanje procentualnog učešća pojedinačnih akcionara u kapitalu jer su različiti procenti učešća iskazani u Centralnom registru hartija od vrijednosti i u Rješenju o registraciji broj 062-0-Reg-21-000131 od 29.04.2021. godine kod Okružnog privrednog suda u Trebinju po kojem je struktura kapitala Grad Trebinje (30,00%), „Loteks“ d.o.o. Trebinje (26,47%), „Herc-Invest“ d.o.o. Trebinje (3,80%) i akcionari – fizička lica (39,73%). Prethodno navedeno nije u skladu sa članom 33. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/13, 15/16 i 84/19).

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se osnovni kapital u poslovnim knjigama i osnovni kapital u sudskom registru međusobno usklade, kako je definisano članom 33. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

Zakonske rezerve su iskazane u iznosu od 32.232 KM, a predstavljaju obavezne rezerve formirane u skladu sa zakonom.

Neraspoređena dobit je iskazana u iznosu od 521.571 KM, a čini je neraspoređena dobit ranijih godina (518.692 KM) i neraspoređena dobit tekuće godine (2.879 KM).

6.2.2.2. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 133.916 KM, a odnose se na dugoročne obaveze i razgraničene prihode i primljene donacije.

Dugoročne obaveze se u cjelosti odnose na obaveze po dugoročnom kreditu u zemlji.

Razgraničeni prihodi i primljene donacije nisu iskazane, a revizijom je utvrđeno da je iznos od 32.556 KM koji se odnosi na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija iskazan u okviru kratkoročnih razgraničenja, što nije u skladu sa članom 32. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.2.3. Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazane su u iznosu od 487.709 KM, a čine ih kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja, obaveze za plate i naknade plata, ostale obaveze, porez na dodatu vrijednost, obaveze za ostale poreze, doprinose i dadžbine, kratkoročna razgraničenja i kratkoročna rezervisanja.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 102.669 KM, a odnose se na dio obaveza po osnovu dugoročnog kredita koji dospijeva na plaćanje u periodu od godinu dana.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 67.072 KM, a čine ih najvećim dijelom obaveze prema dobavljačima u zemlji (64.942 KM).

Obaveze za plate i naknade plata iskazane su u iznosu od 183.722 KM, a čine ih obaveze za plate i naknade sa pripadajućim porezima i doprinosima.

Ostale obaveze iskazane su u iznosu od 25.508 KM, a odnose se najvećim dijelom na obaveze prema zaposlenima - prevoz na posao i sa posla (2.509 KM), članovima upravnog odbora (600 KM) i ostale obaveze - obustave iz neto zarada (22.378 KM).

U okviru ostalih obaveza iskazan je iznos od 2.509 KM koji se odnosi na obaveze po osnovu troškova prevoza za decembar 2022. godine, što nije u skladu sa članom 37. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Porez na dodatu vrijednost iskazan je u iznosu od 36.553 KM, a odnosi se na obaveze za plaćeni PDV po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog PDV-a.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine iskazane su u iznosu od 2.163 KM, a odnose se na obaveze za naknade za šume, vode, protivpožarnu zaštitu i obaveze za doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 32.556 KM, a odnose se na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija, što je obrazloženo pod tačkom 6.2.2.2 izvještaja.

Kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 37.466 KM, a odnose se na dugoročna rezervisanja, što nije u skladu sa članom 32. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Upravni odbor je u 2018. godini donio Prijedlog Odluke po kojoj će se ostatak dobiti za 2017. godinu u iznosu od 80.426 KM rasporediti za investiranje u 2018. godini. Uprava Društva je 2022. godine donijela Odluku da se sredstva u iznosu od 80.426 KM prenesu na rezervisanja s obzirom da u prethodnom periodu nisu iskorištena usljed nepostojanja investicionog projekta i prisutva pandemije „Korona virusa“. Planom poslovanja za 2022. godinu predviđena su ulaganja u proširenje gradskog groblja „Banjevci“ iz navedenih rezervisanih sredstava. Na osnovu ispostavljenih faktura za utrošeni materijal i izvršenih usluga, komisija imenovana od zaposlenih u Društvu, je sačinila zapisnik o izvršenim radovima na proširenju gradskog groblja „Banjevci“ u iznosu od 42.960 KM. Za navedeni iznos izvršeno je ukidanje rezervisanja u korist ostalih poslovnih prihoda, što nije u skladu sa članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija, dugoročnih rezervisanja i prihodi od ukidanja rezervisanja i obaveza za plate i naknade klasifikuju shodno članu 32. stav (8. i 9.), članu 37. i članu 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2022. godine Društvo je iskazalo pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive u iznosu od 620.472 KM. Čine ih otkupljeni stanovi (504.252 KM), radno vozilo – autosmečar ustupljeno od Grada Trebinje (20.000 KM), oprema dobijena na korišćenje od JU Razvojna agencija Grada Trebinje za potrebe tržnice (68.226 KM), kontejneri i kante finansirani najvećim dijelom od Fonda za zaštitu životne sredine (15.252 KM), pijačni blokovi koji su ostali neiskorišćeni nakon uvođenja fiskalnih kasa (11.500 KM), kancelarijski namještaj u kancelarijama uzetim pod zakup (1.010 KM) i sredstva solidarnosti za posebne namjene formirana od obustava zaposlenih do 2017. godine (232 KM).

U okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive nisu iskazane garancije date Gradu Trebinje za učešće na tenderu u iznosu od 44.696 KM.

U okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazana su novčana sredstva za posebne namjene koja su obustavljena od plata zaposlenih i uplaćena za potrebe sindikata kod Unikredit banke, što nije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

U okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazan je iznos od 15.252 KM koji se odnosi na vrijednost kontejnera i kanti čija nabavka je najvećim dijelom finansirana od Fonda za zaštitu životne sredine, a na osnovu pisane informacije za potrebe revizije Društvo nema informacije o njihovom stvarnom stanju na terenu jer nije izvršen popis.

U okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazan je iznos od 504.252 KM, koji se odnosi na vrijednost otkupljenih stanova koji nisu bili predmet popisa i za koje Društvo ne posjeduje dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno evidentiranje, kako je propisano članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuju transakcije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;

- za potrebe evidentiranja pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive obezbijedi knjigovodstvena isprava o nastalom poslovnom događaju u skladu sa članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Društva i upravnom odboru da obezbijede da se preispita i utvrdi status pozicija evidentiranih u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive koje se odnose na otkupljene stanove i kontejnere i u vezi s tim donesu odgovarajuće odluke.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine na dan 31.12.2022. godine iskazani su ukupni prilivi gotovine u iznosu od 3.154.234 KM, dok su ukupni odlivi gotovine iskazani u iznosu od 2.988.097 KM, te je iskazan neto priliv gotovine u iznosu od 166.137 KM. Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 371.743 KM i stanje gotovine na kraju obračunskog perioda u iznosu od 537.880 KM.

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazan je u iznosu od 275.613 KM i predstavlja razliku između priliva gotovine iz poslovnih aktivnosti (3.154.234 KM) i odliva gotovine iz poslovnih aktivnosti (2.878.621 KM).

Po nalazu revizije prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti su precijenjeni u iznosu od 1.382 KM jer su prilivi od premija, subvencija i donacija iskazani u iznosu od 15.439 KM.

Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja iskazan je u iznosu od 10.530 KM i predstavlja odlive gotovine iz aktivnosti investiranja (10.530 KM).

Neto odliv gotovine po nalazu revizije precijenjen je u iznosu od 1.530 KM jer je odliv po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme iskazan u iznosu od 9.000 KM.

Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazan je u iznosu od 98.946 KM i predstavlja odlive gotovine iz aktivnosti finansiranja (98.946 KM).

Zbog navedenog, Bilans tokova gotovine nije sačinjen shodno zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 14 i 16) i članu 10. i 16. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike i ne pruža relevantne informacije o novčanim tokovima.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se Bilans tokova gotovine sačinjava shodno MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Društva za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine nisu objelodanjena pitanja vezana za postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja, shodno paragrafu 25 MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, što je navedeno pod tačkom 6.6. izvještaja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje Društvo nije objelodanilo informacije o sudskim sporovima. Na osnovu dostavljene pisane informacije za potrebe revizije na dan 31.12.2022. godine Društvo vodi 22 sudska spora u vrijednosti 2.957 KM, od čega se 21

spor odnosi na fizička lica (2.199 KM), a jedan spor na pravno lice (758 KM), za naplatu potraživanja. Prema izjavama odgovornih lica nije bilo pokrenutih sudskih sporova protiv Društva.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

U Napomenama uz finansijske izvještaje Društva za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine, pored navedenog u tački 6.4. izvještaja, nisu objelodanjene informacije o računovodstvenoj osnovi, primijenjenim računovodstvenim politikama i druge informacije značajne za razumijevanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda, rashoda, sudskih sporova, vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25, 112 c i 117), MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73) i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u vezi sa stalnošću poslovanja i druge relevantne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1- Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Snježana Tubić, s.r.

Stanislava Savić Knežić, s.r.